Obsah

Poděkování ... 3

Úvod ... 4

Spolková republika Německo ... 9
Německý Spolkový soudní dvůr ... 10
Případ paní K. a advokáta Putze v pilotním rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora: ukončení medicínského opatření, skutečná vůle pacientky, revize terminologie, odmítnutí usmrcení na žádost ... 10
Německý Spolkový soudní dvůr: „Kemptener Fall": in dubio pro vita, ukončení „léčby" a domnělá vůle ... 29
Německý Spolkový soudní dvůr: indikované mírnění bolesti, vůle pacienta a možné uspíšené úmrtí ... 48
Německý Spolkový soudní dvůr: nezpůsobilost udělit souhlas, ireverzibilní smrtelný průběh a neprovedení intervence dle předem vysloveného přání ... 50
Německý Spolkový soudní dvůr: ukončení výživy v ústavu sociální péče, smlouva, opatrovník, svoboda svědomí personálu, právo na sebeurčení a tělesná nedotknutelnost pacienta ... 52
Případ pacientky L. u německého Spolkového soudního dvora: ukončení život udržujícího opatření s jeho předpoklady a opatrovnický soud, domnělá vůle ... 55
Německý Spolkový soudní dvůr: Účinné dříve vyslovené přání pacienta ohledně ukončení život udržujících opatření ... 61
Německý Spolkový soudní dvůr: Předpoklady závazného dříve vysloveného přání pacienta pro ukončení život udržujících opatření ... 64
Německý Spolkový soudní dvůr: dříve vyslovené přání, tišení bolesti a ublížení na zdraví ... 65
Německý Spolkový soudní dvůr: odlišení trestného usmrcení na žádost a beztrestného asistovaného suicidia ... 70
Německý Spolkový soudní dvůr ve věci pokusu usmrcení na žádost: suicidium a trestněprávní důsledky pro lékaře nejednajícího proti vůli suicidanta ... 74
Německý Spolkový soudní dvůr: dodání a postoupení návykové látky k suicidiu ... 79

Německý Spolkový ústavní soud ... 83
Nález německého Spolkového ústavního soudu proti trestnosti opakované podpory sebeusmrcení ... 83
Komentář ... 91

Rakousko ... 115
Ústavní soudní dvůr ... 116
Rakouský Ústavní soudní dvůr: pomoc k sebeusmrcení a právo na sebeurčení ... 116

Švýcarsko ... 165
Švýcarský federální nejvyšší soud ... 166
Švýcarský federální nejvyšší soud: předepsání pentobarbitalu sodného pro zdravou osobu za účelem doprovázeného suicidia ... 166
Švýcarský Federální nejvyšší soud: pentobarbital sodný pro zdravou, kompetentní ženu ... 167

Česká republika ... 183
Nejvyšší soud ... 184
Nejvyšší soud České republiky: případ Petra B. domáhajícího se eutanazie ... 184

Ústavní soud ... 190
Případ lékaře N. H. u českého ústavního soudu: neposkytnutí pomoci, nebo respekt k autonomii, právu na sebeurčení a nedotknutelnosti? ... 190
Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1594/22 ... 194
Nález Ústavního soudu III. ÚS 1254/24: Eutanazie a právo na důstojnou smrt ... 201

Velká Británie ... 207
Sněmovna lordů ... 208
R (on the application of Pretty) v Director of Public Prosecutions [2001] UKHL 61 ... 208
R (on the application of Purdy) v Director of Public Prosecutions [2009] UKHL 45 ... 213

Nejvyšší soud Spojeného Království ... 218
R (on the application of Nicklinson & another) v Ministry of Justice [2014] UKSC 38 ... 218

USA ... 221
Nejvyšší soud státu New Jersey ... 222
In re Quinlan (1976) ... 222

Nejvyšší soud státu Massachusetts ... 226
Superintendent of Belchertown State School v. Saikewicz (1977) ... 226

Nejvyšší soud Spojených států amerických ... 229
Cruzan v. Director, Missouri Department of Health (1990) ... 229
Washington v. Glucksberg (1997) ... 232
Vacco v. Quill (1997) – Nejvyšší soud USA ... 234

Nejvyšší soud státu Kalifornie ... 236
In re Conservatorship of Wendland (2001) – Nejvyšší soud Kalifornie ... 236

Nejvyšší soud státu Florida ... 239
In re Guardianship of Schiavo (2003) – Nejvyšší soud Floridy ... 239

Evropský soud pro lidská práva ... 243
Pretty proti Spojenému království (Stížnost č. 2346/02) ... 244
Skutkové okolnosti případu ... 244
Procesní vývoj případu před britskými soudy ... 244
Stížnost k ESLP ... 245
Argumentace ESLP ... 247

Burke proti Spojenému království (Stížnost č. 19807/06) ... 250
Skutkové okolnosti případu ... 250
Procesní vývoj případu před anglickými soudy ... 252
Stížnost k ESLP ... 253
Rozhodnutí ESLP a argumentace obsažená v odůvodnění rozsudku ... 254
Význam rozhodnutí ve věci Burke proti Spojenému království ... 255

Haas proti Švýcarsku (Stížnost č. 31322/07) ... 257
Skutkové okolnosti případu ... 257
Právní výklad ... 258
Z komentáře švýcarské lidskoprávní organizace ... 260

Koch proti Spolkové republice Německo (Stížnost č. 497/09) ... 261
Skutkové okolnosti případu ... 261
Relevantní vnitrostátní právo a praxe ... 262
Právní posouzení ... 263
Posouzení Evropským soudem pro lidská práva ... 265

Lambert a další proti Francii (Stížnost č. 46043/14) ... 267
Skutkové okolnosti případu ... 267
Procesní vývoj případu před francouzskými soudy ... 269
Stížnost k ESLP ... 270
Rozhodnutí ESLP ... 271
Význam rozhodnutí ve věci Lambert a další proti Francii – právní komentář ... 273

Případ Lings proti Dánsku ... 275
Úvodem ... 275
Skutkové okolnosti případu ... 275
Právní argumenty ... 276
Všeobecné zásady ... 276
Aplikace na tento případ ... 276

Případ Mortier proti Belgii ... 278
Úvodem ... 278
Skutkové okolnosti případu ... 278
Právní posouzení ... 288
Posouzení ESLP ... 288
Posouzení ESLP ... 293
Posouzení ESLP ... 303
Ze stanoviska soudkyně Elósegui: částečně shodného, částečně nesouhlasícího ... 305

Případ Dániel Karsai proti Maďarsku ... 314
Úvodem ... 314
Skutkové okolnosti případu ... 314
Stížnosti ... 315
Otázky zúčastněným stranám ... 316
Hlavní teze ... 316
Etický kodex Maďarské lékařské komory ... 316

Mezinárodní právní texty a profesní standardy ... 318
Rada Evropy ... 318
Organizace spojených národů ... 322
Meziamerická úmluva o ochraně lidských práv starších osob ... 323
Doporučení Evropské asociace paliativní péče ... 323

Posouzení soudem ... 325
Relevantní judikatura ... 325

Posouzení projednané věci ESLP ... 329
Rozsah přezkumu ... 329

Argumenty vlády týkající se údajné vazby PAD na „ableismus“ ... 332
Sociální důsledky a rizika zneužívání ... 332
Údajný nedostatek alternativních způsobů řešení situace stěžovatele ... 333
Trestní zákaz PAD a nedostatek flexibility při stíhání takových trestných činů ... 335
Údajně nedostatečný přezkum napadeného opatření ze strany vnitrostátních orgánů ... 336
Závěr ... 336

Údajné porušení čl. 14 ve spojení s čl. 8 Úmluvy ... 337
Přípustnost ... 337
Další údajná porušení EÚLP ... 339
Výrok ... 339

Klíčová etická a právní měřítka ... 341
Etický a lidskoprávní princip lidské důstojnosti ... 342
Nedotknutelná lidská důstojnost ve všech obdobích života a důstojné umírání ... 342
Příklady z profesního étosu ... 344
Příklady z lidskoprávních standardů v kontextu biomedicíny a etiky ... 345
Výbor pro bioetiku Rady Evropy: Společné etické principy v procesu rozhodování v závěru života ... 346
Společná nejvyšší lidskoprávní hodnota ... 347
Funkce ochrany i statusu lidské důstojnosti ... 349
Inherentní lidská důstojnost i v závěru lidského života ... 351
Modifikovaná teorie uznání: zásadní pozice inherentního sociálního statusu ... 353

Právo na život ... 355
Ochrana života i právo na sebeurčení ... 359
Ilustrace výkladu z částečně odlišného stanoviska soudce Serghidese v případu ESLP Mortier vs. Belgie ... 360

Autonomie, právo na sebeurčení, autonomní rozhodnutí a jednání ... 364
Koncept autonomie ... 364
Formální a obsahové znaky autonomie ... 365
Medicínskoetický koncept autonomie ... 367
Sebeurčení a právo na něj ... 368
Respektované a podporované relační, graduální a autonomní sebeurčení v kontextu asistovaného suicidia ... 373
Etické požadavky na asistenci při sebeusmrcení ... 376
Svobodný a informovaný souhlas ... 378
Dříve vyslovené přání pacienta ... 382

Biomedicínskoetický přístup čtyř principů ... 390
Biomedicínskoetický princip respektování autonomie, resp. sebeurčení ... 390
Biomedicínskoetický princip *nonmaleficence* (nepoškodit; zamezovat poškození) ... 392
Biomedicínskoetický princip *beneficence* (péče; pečovat) ... 393
Biomedicínskoetický princip spravedlnosti ... 394
Přístup čtyř principů ve shrnutí a vzájemné vztaženosti ... 395

Závěr ... 398

Seznam literatury ... 404
Seznam zkratek ... 419

O autorech 421

Anotace 423
Abstract 424
Annotation 425